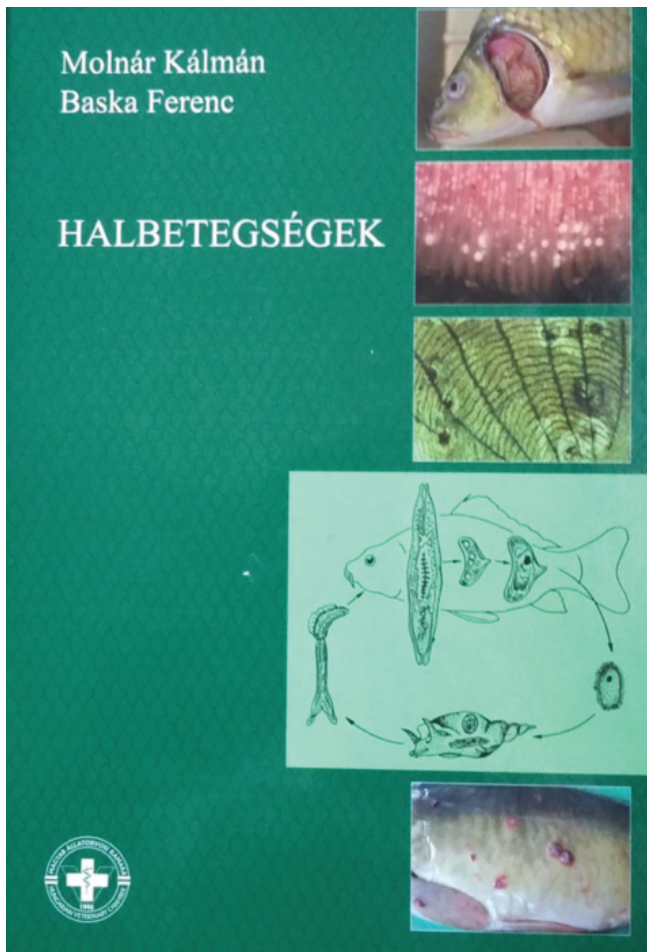

Halbetegségek

Már jó három évtizede annak, hogy MOLNÁR KÁLMÁN és SZAKOLCZAI JÓZSEF megjelentette a hatvanas években megírt első halegységügyi könyvüknek aktualizált változatát, de az azóta eltelt időszak bőségesen termelt új tudományos és gyakorlati eredményeket mind a halgazdálkodás, mind a halkórtan témaköreiben.

A most megjelent szakkönyv és egyben egyetemi tankönyv a Magyar Állatorvosi Kamara támogatásával valósult meg, és a szerzők igen hálásak is azért, hogy a gyakorlati szakemberek folyamatos támogatása mellett a Kamara vezetése is inspirálta a könyv elkészültét.

A „Molnár – Baska: Halbetegségek” szakkönyv követi a jól bevált korábbi tankönyvek szerkezetét: rövid halanatómiai és – élettani ismertetés után a szükséges mértékben foglalkozik a tógazdaságok és természetes vizek fizikai, kémiai és biológiai jellemzőinek leírásával. Az utóbbinál a fő szempont a halpusztulások esetén a differenciáldiagnosztika lehetőségeinek kiterjesztése a nem fertőző kórokok (oxigénhiány, mérgezések, pH-változás, predáció, kannibalizmus stb.) területére, hiszen a fajösszetételtől független tömeges elhullások a legritkább esetben vezet-

hetők vissza specifikus kórokozók (vírusok, baktériumok, gombák, paraziták) kártételére. Azok hátterében inkább a durva technológiai hibák (rossz tőelőkészítés, plankton-szelekció elmaradása, alagavirágzás stb.) állnak.

Foglalkozik a könyv a halak és környezetük vizsgálatának szabályaival, gyakorlati tanácsokat adva a mintagyűjtés, a mintaküldés esetére, hiszen ezek a munkafolyamatok szélsőségesen befolyásolhatják a laboratóriumi diagnosztika eredményességét. Egészen megtévesztő lehet egy szabályosnak tűnő, de nem lege artis gyűjtött-küldött minta vizsgálatának eredménye, hiszen a gyors szállítás során is lemenekülhetnek a külső élősködők a testfelszínről a laboratóriumba érkezésig, ha a szállítóvízben kritikus mértékű ammónia halmozódik fel. Ki gondolta volna régebben, hogy a halak a szállítás során nem fulladoznak (oxigénhiány), hanem a saját kiválasztott ammóniájukban agonizálnak, együtt a felületi élősködőkkel, amelyek már a vizsgálat megkezdése előtt a szállítóedény fenekén gyűlnek össze!

Értekes része a könyvnek kifejezetten az állatorvosok részére írt fejezet, amelyben a halbetegségek a kórokozók taxonómiája szerinti sorrendben szerepelnek. Mindig kiemelten tárgyaltak a bejelentési kötelezettség alá eső halbetegségek, továbbá a nagy gazdasági és természeti károkat okozó bántalmak, de külön fejezet foglalkozik az emberre is veszélyes halbetegségek, és a vízi környezetből származó zoonózisok tárgyalásával.

Hasznos tanácsok szerepelnek az egyes betegségek tárgyalásánál a megelőzés és a kezelés lehetőségeiről, bár az utóbbi a természetvédelmi előírások szigorodása miatt Európában – és így hazánkban is – egyre inkább háttérbe szorul. Kár!

Nem foglalkozik a tankönyv a hazánkban egzotikus vízi állatok (kagylók, rákok) betegségeivel, mivel ezeket az élelmiszerforrásokat a hazai akvakultúra nem ismeri, és legfeljebb csak állatkertekben, illetve gyűjtőknél fordulnak elő.

A frissen megjelent könyv biztatást adhat az állatorvos kollégáknak, hogy a halkórtan művelése nem is olyan megveszekedetten bonyolult, és főleg egy ilyen szakirodalmi birtokában a kollégák visszamerészkedhetnek a praxis ezen területére, lassan-lassan visszanyerve az irányítást ezen igen fontos élelmiszerbiztonsági területen. Legyen minél több állatorvos végzettségű „víziállat-egészségőr”, mert most a többség, akik a halak körül vizsgálódnak, intézkednek, diagnosztizálnak – sajnos – agrármérnökök és halbiológusok.

A könyv megvehető a MÁOK István utcai irodájában.

Vincze Boglárka